

بنزین رکورد زد / در "سند ملی راهبرد انرژی کشور" خبری از بنزین نیست +آمار و اسناد

[ad_1]

پایگاه خبری اقتصادی تراز: اسحاق جهانگیری هفته گذشته (11 مرداد 96) مصوبه «سند ملی راهبرد انرژی کشور» را به ارگان‌های دولتی (وزارتخانه‌های نفت، نیرو، امور اقتصادی و دارایی، صنعت معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان انرژی اتمی و سازمان حفاظت محیط زیست) ابلاغ کرد.

بعد از تصویب کلیات لایحه قانون برنامه پنجم توسعه در مجلس شورای اسلامی در آبان‌ماه ۸۹ (سال دوم دولت دهم)، قوه مجریه موظف شده بود تا مرداد سال 90 نسبت به تدوین و تصویب سند ملی راهبرد انرژی اقدام نماید. بعد از 6 سال، این سند ملی در فروردین 95 (سال سوم دولت یازدهم) به‌عنوان سند بالادستی بخش انرژی نهایی و برای یک دوره زمانی 25 ساله تصویب شد.

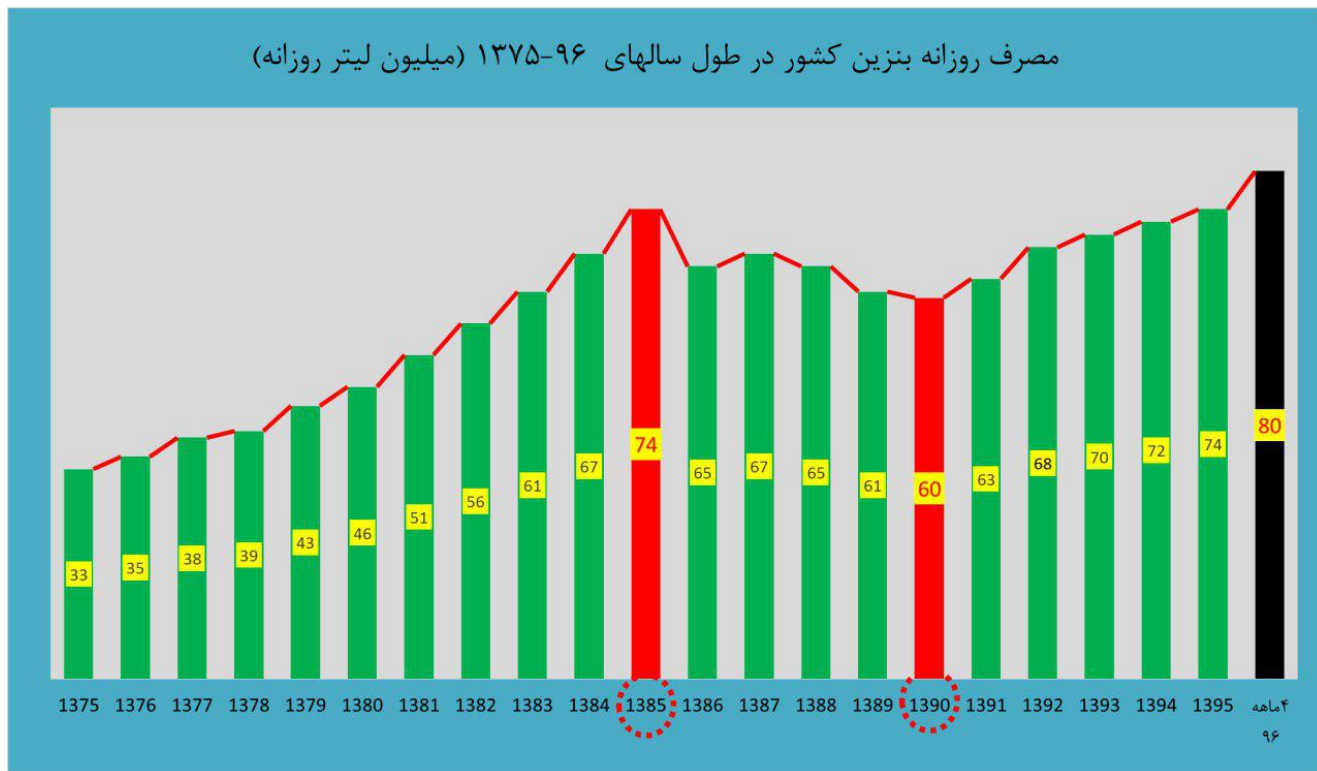
اما نکته عجیب اینکه در این سند که چشماندازی از چالش‌ها، تنگناها، اهداف کلان و راهبردها در حوزه انرژی برای 25 سال آینده کشور تهیه شده است، هیچ سخنی از لزوم بهینه‌سازی تولید و مصرف سوخت‌های فسیلی و بنزین در کشور مطرح نشده است.

راهبردهای بخش نفت و گاز در سند ملی راهبرد انرژی کشور (اینجا +)

افزایش مصرف سوخت همواره از موضوعاتی بوده که با حساسیت خاصی پیگیری شده است. میزان مصرف بنزین در دوره چهارساله دولت یازدهم حدود 15 درصد و واردات آن حدود 66 درصد افزایش یافته است. همچنین در روزهای اخیر مصرف بنزین در کشور به شدت افزایش یافته است. روند افزایشی مصرف بنزین از ابتدای سال جاری کلید خورده و نمی‌توان آن را صرفاً به هفته‌های اخیر خلاصه کرد و به واقع به‌صورت میانگین مصرف بنزین در طول قریب به 5 ماه اخیر، بیش از 8 درصد رشد داشته است.

بر اساس این گزارش، مصرف روزانه بنزین در کشور از 68 میلیون لیتر

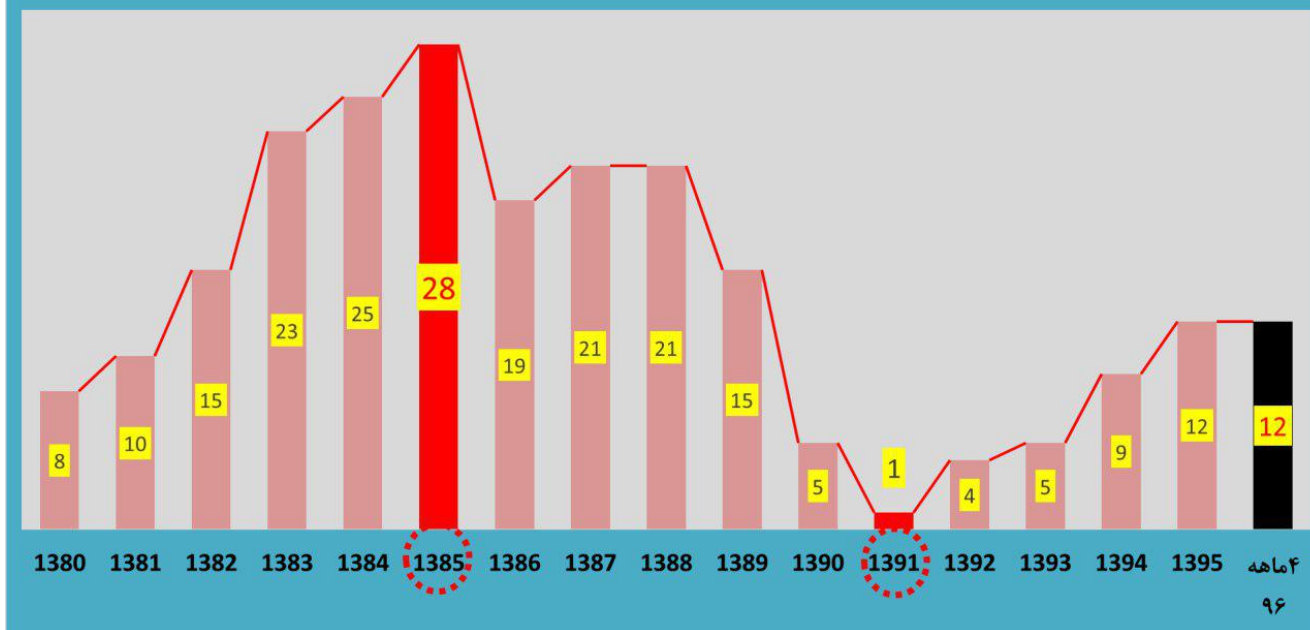
در سال اول ریاست جمهوری روحانی به روزانه 80 میلیون لیتر در سال 96 رسیده است که این میزان جهشی حدود 15 درصد نسبت به سال 92 و حدود 8.5 درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل داشته است.

نمودار یک: مصرف روزانه بنزین کشور در طول سالهای ۹۶-۱۳۷۵*

همچنین در چهارماهه سال جاری میزان واردات روزانه بنزین به 12 میلیون لیتر رسیده است که در مقایسه با سال 92 حدود 66 درصد افزایش را نشان می‌دهد.

میزان واردات بنزین در طول سالهای ۹۶-۱۳۸۰ (میلیون لیتر در روز)

نمودار دو: میزان واردات بنزین در دوره ۹۶-۱۳۸۰*

تکلیف دولت روحانی با بنزین مشخص نیست

اگر کمی به گذشته برگردیم متوجه خواهیم شد که تکلیف دولت روحانی با بنزین چندان مشخص نیست.

زمانی که مصرف بنزین از روزانه ۳۵ میلیون لیتر در اوایل دولت خاتمی به بیش از دو برابر خود (۷۴ میلیون لیتر) در سال دوم دولت نهم رسید، کارشناسان وقت با هشدار به دولت احمدی‌نژاد نسبت به افزایش بی‌محابای مصرف سوخت، پیش‌بینی کردند اگر همین روند ادامه داشته باشد، در سال ۱۳۹۳ میزان مصرف روزانه بنزین در ایران به بیش از ۱۶۰ میلیون لیتر خواهد رسید.

در این زمان دولت احمدی‌نژاد دو تصمیم مهم را گرفت که شامل «سه‌میه‌بندی بنزین» از طریق تهیه کارت سوخت و جایگزینی بخشی از بنزین وارداتی با «گاز CNG» بود.

در مرحله بعدی همان‌طور که در نمودارها مشاهده می‌شود مصرف و به تبع آن واردات بنزین به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای کاهش یافت و تا جایی که در سال ۱۳۹۰ میزان مصرف بنزین با کاهش ۱۸ درصدی نسبت به سال ۸۵، به حدود روزانه ۶۰ میلیون لیتر رسید (نمودار ۱).

اهمیت این موضوع زمانی مشخص می‌شود که در سال ۱۳۸۹ آمریکا تحریم خرید و فروش بنزین را به لیست تحریم‌های ایران اضافه کرد. در حال که در سال ۱۳۹۱ در اوج تحریم‌های طالبانه، ایران روزانه فقط ۱

میلیون لیتر بنزین توانسته است از بازارهای بین‌المللی بخرد (نمودار 2).

پازل نامرتب تولید و واردات بنزین

تجربه سال‌های قبل نشان می‌دهد مدیریت مصرف سوخت تأثیر قابل‌توجهی در کاهش مصرف و بهینه‌سازی آن داشته است. تصور کنید اگر دوباره شرایطی همانند سال 91 پیش بیاید و تحریم‌های بین‌المللی در وضعیت فعلی اتفاق بیفتد، بخش حمل‌ونقل کشور دچار چه آسیب‌های جبران‌ناپذیری خواهد شد.

همه این موضوعات درحالی مطرح می‌شود که دولت یازدهم علی‌رغم مصوبه تاکیدی سال گذشته مجلس برای احیا کارت سوخت، عملاً کارت سوخت و سهمیه‌بندی بنزین را بی‌معنا و غیراجرایی کرده است. افزایش قاچاق سوخت مخصوصاً در استان‌های مرزی از تبعات بی‌توجهی وزارت نفت به کارت هوشمند سوخت می‌باشد.

البته پیش‌تر جنجال سیاسی و غیرعلمی برپا شده توسط برخی مسئولین دولتی در زمینه آلاینده‌گی غیراستاندارد بنزین تولید پتروشیمی‌ها، باعث توقف بخش بزرگی از زنجیره تولید سوخت در داخل و واردات روزانه بیش از 12 میلیون لیتر از خارج شد. هیاهوی سیاسی هدفمند با اعلام نظر کمیسیون بهداشت مجلس و سازمان استاندارد و تکذیب غیراستاندارد بودن بنزین پتروشیمی‌ها پایان یافت. ولی واردات ماهانه 360 میلیون لیتر بنزین همچنان پابرجاست. البته در آن گزارش کیفیت ادعایی بنزین‌های وارداتی دولت یازدهم هم رد شد.

بی‌توجهی دولت به ظرفیت سوخت CNG

اما بی‌برنامگی فقط به مصرف و عرضه بنزین محدود نمی‌شود. آمارها حاکی از آن است دولت روحانی چشم انداز چندان روشنی برای جایگزینی سوخت‌های دیگر از جمله گاز CNG ندارد.

براین اساس درحالی که گاز CNG می‌تواند جایگزین مناسبی برای تامین بخش قابل‌توجهی از بنزین مصرفی خودروهای کشور باشد، میزان عرضه CNG در طول چهار ساله دولت روحانی فقط روزانه 2.4 میلیون مترمکعب نسبت به سال 92 رشد پیدا کرده است؛ این در حالی است که میزان عرضه روزانه CNG در چهارساله دولت نهم بیش از 8 و در چهارساله دولت دهم بیش از 10 میلیون مترمکعب توسعه پیدا کرده است.

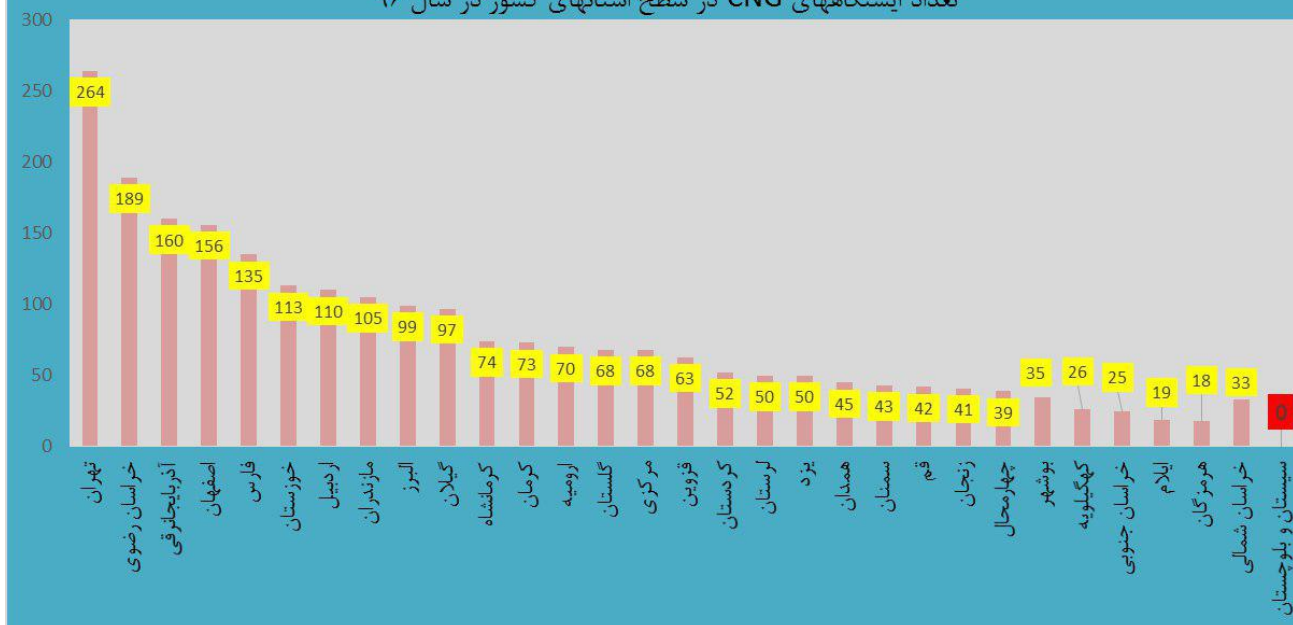
میزان مصرف گاز CNG در کشور در طول سالهای ۹۶-۱۳۸۵ (میلیون مترمکعب در روز)

نمودار سه: میزان مصرف گاز CNG در کشور در طول سالهای 1385-96*

در حال حاضر حدود 2400 جایگاه CNG در کشور وجود دارد که به طور متوسط روزانه 20 تا 21 میلیون مترمکعب CNG عرضه و توزیع می‌کنند. این در حالی است که به گفته «علی محمودیان» رئیس اتحادیه کشوری سوخت‌های جایگزین، ظرفیت عرضه روزانه جایگاه‌ها بین 40 تا 50 میلیون مترمکعب گاز CNG است، اما تعداد کم جایگاه‌ها و صف طولانی خودروها در جایگاه‌های عرضه CNG و هزینه بالای نصب سیستم دوگانه در خودروها مانع بزرگی در استفاده از این سوخت پاک بوده است.

تعداد ایستگاههای CNG در سطح استانهای کشور در سال ۹۶

علاوه بر این، اگر به طور متوسط به ازای هر 1000 خودرو یک جایگاه

CNG در نظر بگیریم، با در نظر گرفتن وجود 19 میلیون خودرو در کشور، جایگاه‌های فعلی تنها جوابگوی 12.5 درصد از نیاز کشور است.

همچنین توزیع ایستگاه‌ها در استان‌ها نیز از رویکرد درستی برخوردار نیست. برای مثال از 2400 جایگاه CNG در کشور، استان پهناور سیستان و بلوچستان فاقد حتی یک مورد جایگاه CNG است.

*داده های بالا از آمارهای اداواری منتشر شده توسط وزارت نفت استخراج شده است.

ad_2]]

Source link